

UPPSALA
UNIVERSITET

National Centre for
Knowledge on Men's Violence
Against Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

info@nck.uu.se

Remissvar

Dnr. NCK 2024/12

Arbetsmarknadsdepartementet
Jämställdhetsenheten

Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK) yttrande över remissen av utredningen Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98)

NCK anser att denna omfattande utredning är väl genomförd och stödjer dess förslag i alla delar.

NCK välkomnar att utredningen tydliggör och lyfter fram utsatthet för våld i samband med pornografi som en del av mäns våld mot kvinnor. Utredningen pekar på hur det sexuella utnyttjandet i pornografiska syften drabbar en bred och heterogen grupp barn och vuxna. En utsatthet som dessutom kompliceras av att övergreppen dokumenteras och sprids genom digitala verktyg. Utredningens första uppdrag, att kartlägga kunskapsläget kring barns och vuxnas utsatthet för övergrepp i samband med produktion och distribution av pornografi, har varit efterfrågat och är ett viktigt delmål mot implementering av åtgärder för att förbättra skydd, stöd och vård för gruppen utsatta. Utredningens slutsats om behovet av och plan för kunskapshöjande insatser för vuxna och barn samt för vissa yrkesgrupper välkomnas av NCK.

De kunskapshöjande insatserna kring ett förbättrat omhändertagande av de som utsätts för våld i pornografiskt syfte bör, som utredningen föreslår, prioriteras och det genom en kartläggning av vilka metoder som redan används idag i Sverige och i andra länder. Här finns ett överlapp med metoder som används för annan våldsutsatthet men den specifika utsattheten som det pornografiska utnyttjandet leder till bör vara väl känt och adresseras särskilt när det drabbar ett barn eller vuxen. Här ser NCK en möjlighet att bistå i detta arbete tillsammans med Barnafriad vid Linköpings universitet. Kvinnofridsmottagningen vid NCK, som möter och behandlar våldsutsatta kvinnor, har goda förutsättningar att införa och utvärdera metoder för att behandla utsatta vuxna. Precis som utredningen skriver, ser vi det som självklart att de metoder som implementeras ska vara evidensbaserade och effekten ska utvärderas systematiskt.

Genom de nationella stödlinjerna inom NCK, som vänder sig till våldsutsatta kvinnor, män och transpersoner, finns redan idag en möjlighet för den som utsätts för våld i pornografiskt syfte att få stöd. Ökade resurser för att marknadsföra att stödlinjerna även vänder sig till denna målgrupp kan öka stödsökandet. En kompetenshöjning hos de socionomer och sjuksköterskor som idag svarar i stödlinjerna, kan också leda till ett bättre stöd kring denna specifika våldsutsatthet. Genom att NCK från regeringen har fått uppdraget att på sikt även erbjuda chattfunktion för de stödsökande kan stödfunktionen tilltala unga som utsätts i pornografiskt syfte och med det öka tillgängligheten för den gruppen.

NCK bidrar gärna till att ta fram kunskapsstöd för yrkesverksamma som möter den utsatta gruppen.

NCK instämmer i utredningens förslag om att frågan om sexuellt utnyttjande i pornografiska syften är en del av det sexuella våldet och bör omfattas av regeringens uppdrag att skapa en nationell stödfunktion som också kan vara ett kunskapscentrum och stöd för hälso- och sjukvården i frågor om sexuellt våld. NCK vill uppmärksamma att det sexuella våldet är en del av mäns våld mot kvinnor, där vi är ett kunskapscentrum idag som ger både stöd till våldsutsatta och yrkesverksamma.

I detta ärende har föreståndare Anita Hussénus varit beslutande och verksamhetschef för Kvinnofridsenheten, NCK Johanna Belachew har varit föredragande.

Uppsala, den 24 maj 2024

Anita Hussénus, föreståndare
Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet